

ಮಹಿಳಾ ಜಾನಪದ : ಕೌಟಿಂಬಿಕ ನೆಲೆಗಳು

ಡಾ. ಮೋಹನ ಕುಮಾರ*

*ಕ್ಷೇತ್ರ ಸಂಶೋಧಕರು, ಕನಾರ್ಕ ರಾಜ್ಯ ಬುದಕೆಟ್ಟಿ ಸಂಶೋಧನಾ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು

Abstract:

ಜನಪದರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಆಕಾರವು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಗೀತೆ ನಾಟಕ, ಲಾವಣೀ, ಗಾದೆ, ಒಗಟು ಇವುಗಳಲ್ಲಿವು ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಜಲನವಲನಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾದವರು. ಪ್ರಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಯ ನಂತರದ ಸಾಫ್ತನ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಅದು ಜನ್ಮಕೊಡುವ ಶಕ್ತಿ ಇರುವುದು ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ತ್ವೀ ಸಂಖೇರಿ ಗುಣ ಇರುವಂತವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಅದು ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮಾನವ ಎಲ್ಲದರಲ್ಲಿಯೂ. ಹೀಗಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಮೂಲ ಹೆಣ್ಣಿನ್ನು ಕೇಂದ್ರಿಕರಿಸಿ ಅವಳ ಹುಟ್ಟಿ-ಸಾಪು, ಕೆಲಸ-ಕಾರ್ಯ, ನೋವ್-ನಲಿವುಗಳನ್ನು ವಸ್ತುವಾಗಿಸಿಕೊಂಡ ಜನಪದ ಕಥೆ-ಕವನ, ಲಾವಣೀ-ಒಗಟು ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಕೌಟಿಂಬಿಕ ನೆಲೆ-ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಜಾನಪದದ ಒಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಗಮನಹರಿಸಲಾಗಿದೆ.

Keywords: ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಜನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಮಹಿಳಾ ಜಾನಪದ, ಕೌಟಿಂಬಿಕ ನೆಲೆಗಳು.

ಶೀರ್ಷಕ

ಭಾರತೀಯ ಮಹಿಳೆಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಅಧಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಸಾಫ್ತನಮಾನಗಳನ್ನು ಬಗ್ಗೆಗಿನ ಅರಿಯುವುದು ಪ್ರಾಚಿನ ಕಾಲದ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಸ್ತೇವಾದಿ ಹಿನ್ನಲೆಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಜಾನಪದ ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಬಗ್ಗೆಗಿನ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಾಚಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನದ ಅರವಿನ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಲಿಖಿತ ದಾಖಿಲೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ ಇದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ಹಾಡು, ಕಥೆ, ಒಗಟು, ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಲಿಖಿತ ದಾಖಿಲೆ ಸಾಧ್ಯವಾದ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಹಾಗೂ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದನ್ನು ದಾಖಿಲಿಸುವ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯಿತು.

ಹದಿನೆಂಟನೇ ಶತಮಾನದ ಹಲಸಂಗಿ ಗಳೆಯರ ಗರತಿಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಜನಪದರ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿ ಹಾಡಿಸುವ, ದಾಖಿಲಿಸುವ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಚಾಲನೆ ದೊರೆಯಿತು ಎನ್ನಬಹುದು ಆ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡಿ ಬರೆದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಅನೇಕ ಅಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪ ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಜನಪದದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಬಗ್ಗೆಗಿನ ಬಿಡಿ ಬಿಡಿಯಾಗಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಮಜಲುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಾಗ ಅದರ ಮಹತ್ವ

Please cite this article as: ಮೋಹನ ಕುಮಾರ. (2022). ಮಹಿಳಾ ಜಾನಪದ: ಕೌಟಿಂಬಿಕ ನೆಲೆಗಳು. **ಸೃಜನ: ಇಂಡಿಯನ್ ಜನಪದ ಆಫ್ ಇನ್‌ವೆಚೆರ್ಕೆ ಅಂಡ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್, 1(4), 61-64.**

ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಈ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಾಗ ಹಲಸಂಗಿ ಗೆಳೆಯರ ಗರತಿಯ ಹಾಡಿನಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಮಹಿಳೆಯ ವಿವಿಧ ತುಮುಲಗಳು ಅನಾವರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

ಹಲಸಂಗಿಯ ಚೆನ್ನಮಲ್ಲಪ್ಪ, ಲಿಂಗಪ್ಪ, ರೇವಪ್ಪ ಮೊದಲಾದ ಗೆಳೆಯರು ಸಂಗೃಹಿಸಿದ ಗರತಿಯ ಹಾಡು¹ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾನಪದ ಶ್ರೀಪದಿ ಸಂಗ್ರಹ ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಕೌಟಿಂಬಿಕ, ಹಾಸ್ಯ, ವಿಡಂಬನೆ, ಪೂರಾಣಿಕ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪದರು ಹಾಡಿರುವ ಜನಪದ ಹಾಡುಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಿದೆ. ಅಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಇದು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯೇ ಮನೆಯ ಕಷ್ಟ ಎಂಬ ಶ್ರೀಪದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಮನೆಗೆ ಸೋಸೆಯಾಗಿ ಹೋದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಅನುಭವಿಸುವ ದುಖಿ: ದುಮ್ಮನಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ.²

ಸ್ಥಾರೆ ಹೇರಿಕೊಂಡು ಸೋಲಗಕ್ಕೊಗೋ ಜಾಳಿ

ನಷ್ಟಿವ್ಯಾಪ್ತಿಜೋ ಮರಿಬ್ಯಾಡ / ಅತ್ಯಿಷ್ಟನಿ

ಬೆಳಂದಿಂಗಳು ಸುದುವ ಬಿಸಲಾಯ್ಯಿ॥

ಅತ್ಯೇಯ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸಾರ ನೆಡಸುತ್ತಿರುವ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ನಾ ವಾಸ ಮಾಡುವ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಂದಿಗಳ ಬೆಳಕು ಸುದುವ ಬಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ನೀ ನಮ್ಮ ಹಡೆದವ್ಯಾನಿಗೆ ಹೇಳು ಎಂಬ ವೇದನೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತಿದೆ.³

ಮಾರಯಾರು ಬೈದರ ಬಾರವು ಕಣ್ಣೀರು/

ಮಾರಯರ ತಮ್ಮ ಮೈದಾನ / ಬೈದರ /

ಮಾಡಿಲ್ಲದ ಮಳೆಯು ಸುರಿದಂಗ ॥

ಈ ಶ್ರೀಪದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರಯರು ಬೈದರ ಬಾರವ ಕಣ್ಣೀರು ಎಂದರೆ ಮಾರಯಾ ತನ್ನ ಗಂಡ. ತನ್ನ ಗಂಡ ಬೈದರೆ ಕಣ್ಣೀರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ತನ್ನ ಗಂಡನ ತಮ್ಮಂದಿರು ಅಂದರೆ ತನ್ನ ಮೈದಾನರು ಬೈದರೆ ಮೋಡವಿಲ್ಲದ ಮಳೆ ಸುರಿದ್ದಾಗೆ ಕಣ್ಣೀರು ಬರುತ್ತವೆ ಇದನ್ನು ತನ್ನ ತವರಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಹಡೆದವ್ಯಾನಿಗೆ ಹೇಳು ಎಂದು ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ತನ್ನ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಒಂದು ಕೌಟಿಂಬಿಕ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ತಾನೂ ಹುಟ್ಟಿದ ಮನೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಮನೆಗೆ ಸೋಸೆಯಾಗಿ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಂದಿಕೊಳ್ಳುವಾಗಿನ ಅನುಭವಿಸುವ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಜನಪದರು ತಮ್ಮ ಹಾಡು, ಕಥೆ, ನಾಟಕ, ಒಗಟು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ವ್ಯಾದವ್ಯ ಎಂಬುದು ಮಹಿಳೆಗೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಶಾಪ. ವ್ಯಾದವ್ಯದಿಂದ ಮಹಿಳೆ ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬದಿಂದ ಅನುಭವಿಸುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಕಾಣಿಸಿದ ಶ್ರೀಪದಿಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಮಹಿಳೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೇ.⁴

¹ ಹಲಸಂಗಿ ಗೆಳೆಯರು. (1931). ಗರತಿಯ ಹಾಡು. ಸಮಾಜ ಪುಸ್ತಕಾಲಯ.

² ಅದೇ..

³ ಅದೇ..

⁴ ಅದೇ..

ಗಂಡ ಸತ್ಯರಿನ್ನ ಗಂಡ ಕುಂಕುಮವ್ಯಾಕ /
ಬಂಗಾರವ್ಯಾಕ ಬಳಿ ಯಾಕ / ಕೊರಳೀನ /
ಸಿಂಗಾರ ಶಿವನೆ ಕಸಗೇಂದ /

ಕಂದನೆತ್ತಲೀಲ್ ಶೈಲಿಸಿ ನಡೆಯಲೀಲ್ /
ಗಂಡನ ಮುಣ್ಣ ಉಣಿಲೀಲ್ / ಶಿವರಾಯ /
ರಂಡೆನಸ್ತೋಂಗ ಗುರಿಯಾಗಿ /

ಹೆಣ್ಣಿನ ಜೀವಕ್ಕ ಕುತ್ತೆಷ್ಟ ಕೊರತೆಷ್ಟ /
ಹೇಳದರ ಮುಣ್ಣ ಮೃಗಲ್ / ಕೊರತೆಷ್ಟ /
ಮಾರಾಯ್ ಬಿಸಲ ವರೆತಂಗ /

ಗಂಡ ಸತ್ಯ ಮ್ಯಾಲ ರಂಡಿತನದ ಸಿರಿಯ /
ಸುಧಬೇಕ ಏನಾದರೇನ / ಆ ಜೀವ /
ಇಂದ್ರಂಗ ಬಂಡಿ ಬಿಜ್ಜೀಟ್ /

ಇಡೀ ಜಾನಪದ ತ್ರಿಪದಿ ತನ್ನ ಗಂಡ ಸತ್ಯ ನಂತರ ಮಹಿಳೆ ಅನುಭವಿಸುವ ಯಾತನೆ ಸಮಾಜ ಅವಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿ ಯಾವ ರೀತಿಯದ್ದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಜನಪದರು ಈ ಮಹಿಳೆಯ ದುಖಿ: ದುಮ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಹಾಡಿರುವ ಗೀತೆ ಈ ಮೇಲಿನ ತ್ರಿಪದಿಯನ್ನು ಹಲಸಂಗಿ ಗಳಿಯರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೃಹಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಮೇಲಿನ ತ್ರಿಪದಿ ತಾನೂ ಧರಿಸುವ ಕುಂಕುಮ, ಬಂಗಾರ ಕೊರಳೀನ ಮಾಂಗಲ್ಯ ಎಲ್ಲವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಸಂಕಬ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೇಯೆ ಮಕ್ಕಳಾಗದೆ ವಿಧವೆಯಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ನೋವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿರುವುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಪ್ರೀತಿ, ಅಂತಃಕರಣ, ತ್ಯಾಗ, ತಾಳ್ಳೆ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಕುಟುಂಬ ಹಾಗೂ ಕುಟುಂಬದ ಗೌರವ ಕಾಪಾಡುವ ಹೊಂದೆ ಮಹಿಳೆಯ ಜವಾಬಾಧಿ, ಪಾತಿಪ್ರತ್ಯುದ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಜನಪದರು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಸೇರಗು ಇಲ್ಲದ ಮ್ಯಾಲೆ ಶ್ಯಾಲು ಇಂದ್ರೇನುಪಯೋಗ
ನೆಡತೆ ಇಲ್ಲದ ಮ್ಯಾಲೆ ಗರತಿ ಇಂದ್ರೇನುಪಯೋಗ
ಅಂಕೇಲಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಕೇಡೋದಿಲ್ಲ
ಮಜ್ಜಿಗೇಲಿಂದ ಬೆಣ್ಣೆ ಕೇಡೋದಿಲ್ಲ.

ಎಂಬಂತಹ ಜಾನಪದ ಗಾದೆಗಳನ್ನು, ಗೀತೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಹೆಣ್ಣನ್ನು ಕೊಟುಂಬಿಕ ಚೋಕಟ್ಟಿಸೊಳಗೆ ಬದುಕುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಚ್.ಎಸ್. (2012) ರವರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದ ಮಹಿಳೆ, ಮಹಿಳೆಯರ ದುಡಿಮೆ, ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಣ, ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರ ಕಾಲಫಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಹೇಗೆ ಅನೇಕ

ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಅಧ್ಯಯನ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳಾ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಮೂಲವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರ ವರ್ತಮಾನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ವರ್ತಮಾನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಪರಿಸಲು ಭೂತಕಾಲದ ಸಮಸ್ಯೆ ಅಥವಾ ಸ್ಥಿರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಒಟ್ಟಾರ್ಥೀಯಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಸಾಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನಮಾನವಿದ್ದು, ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯೋಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಈ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಮರುಷ ಹಾಗೂ ಮಹಿಳೆಯ ನಡುವಿನ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಸಮಾನತೆ, ಲ್ಯಂಗಿಕತೆ, ಶೋಷಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ, ಹೆಣ್ಣಿನ ಜ್ಯೇವಿಕ ಕ್ರಿಯೆ, ಕುಟುಂಬದ ಮೋಷಣೆ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಕುಟುಂಬಕ್ಕಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ತಾಗ್-ಬಲಿಧಾನ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೌಟುಂಬಿಕ ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಾ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಒಳಪಡಿಸಿದಾಗ ತಲೆತಲಾಂತರಗಳಿಂದ ಮಹಿಳೆ ಅಧ್ಯಯನದ ಆಕಾರವಾಗಿ ರೂಪಗೊಳುವುದಷ್ಟೇಯಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತುರದಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಪುಂಜ್ಞಿಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾಳೆ. ಶಿಸ್ತಿನ ಅಧ್ಯಯನದ ಹೊರತಾಗಿ ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದ ಮಹಿಳೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ, ಕೌಟುಂಬಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಅವಳ ನೋವು ನಲಿವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜನಪದರು ಹಾಗೂ ಜನಪದ ಅಧ್ಯಯನ ಬೆಳಕು ಜೆಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ವರಾಮರ್ಶನ/ಆಕರ್ಷಣೆಗಳು

- ಹಲಸಂಗಿ ಗೆಳೆಯರು. (1931). ಗರತಿಯ ಹಾಡು. ಸಾಮಾಜ ಮಸ್ತಕಾಲಯ.
- ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಬಾಳಿ. (2010). ಕತ್ತಲಂಜಿನ ಕಡಿಗಳು. ಚಿಂತನ ಮಸ್ತಕ.
- ಸಬಿಹಾ ಭೂಮಿಗೌಡ. (ಸಂ.). ದಶಕದ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೋಧದ ನೆಲೆಗಳು. ಚಿಂತನ ಮಸ್ತಕ.
- ಶಕುಂಠಾ ಸಿದ್ಧರಾಮ ದುರಗಿ. (2019). ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಪೇದನೆ. ಸಮಸ್ಯೆಯ ಪ್ರಕಾಶನ.
- ಶ್ರೀಮತಿ ಎಚ್.ಎಸ್. (ಅನು.) (2012). ಆಧುನಿಕ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಪ್ರಗತಿ ಗ್ರಾಹಿಕ್.
- ವಿಜಯಶ್ರೀ ಸಬರದ. (2006). ಜನಪದ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು.